

Halmstad 29 april 2025

Synpunkter på samrådsförslag av Regional fysisk plan Halland 2050, RS190659

Vi uppskattar möjligheten att lämna synpunkter på förslaget till Regional fysisk plan. Våra synpunkter utgår från vår organisations roller i sammanhanget. Den noggranna läsaren kan se stora likheter med synpunkterna från den Halländska Överenskommelsens nätverksgrupp.

Om oss

Hallands bildningsförbund har som ändamål att vara folkbildningens intresseorganisation i Halland och skall såsom detta främja folkbildningsarbete genom omvärldsanalys, kommunikation och samverkan, samt i övrigt verka på det sätt som medlemmarna beslutar.

Kopplat till det ändamålet har bildningsförbundet ytterligare tre roller.

Bildningsförbundet fungerar som studieförbundens regionala branschorganisation och ansvarar för samverkan mellan studieförbunden på såväl regional som lokal nivå.

Genom Halländska hembygdsrådet är bildningsförbundet länsorganisation för hembygdsrörelsen och medlem i Sveriges Hembygdsförbund samt svarar som detta för service till länets hembygdsföreningar.

Enligt överenskommelse med Region Halland verkar bildningsförbundet som regional kulturaktör med uppdrag kring scenkonst, kultur för äldre, kulturarv, samt samverkan inom idéburen sektor och mellan idéburen sektor och offentlighet.

Generella synpunkter

Vi välkomnar planens ambition att skapa social hållbarhet med särskild hänsyn till den särskilda sårbarhet som vi alla har under kortare eller längre tid av våra liv.

Samtidigt vill vi påtala vikten av att studieförbunden liksom övriga delar av den idéburna sektorn ges en tydlig plats i planeringsprocesserna – inte minst vid utformning av nya bostadsområden. När föreningsliv inkluderas tidigt leder det till främjande av lokal förankring, delaktighet och gemenskap. Det bidrar till det hållbara Halland som planen eftersträvar.

Dokumentet är svårt att följa i vissa delar. Särskilt de områden där studieförbunden och deras medlemmar har störst potential att bidra. Det känns luddigt och det är svårt att se vilken roll planen skulle ha på det området.

Vi har vält att lägga vårt fokus där och under målområde 2 – en region med attraktiva och hållbara livsmiljöer. Samtidigt vill vi peka på nyttan av goda relationer med idéburna inom planens övriga områden. Då tänker vi kanske främst på samfälligheter, frivilliga försvarsorganisationer, djur&natur-föreningar etc.

Förslag

1. Stärk kopplingen till målgrupperna

- Planens övergripande mål bör genomsyra hela dokumentet. I dagsläget presenteras målområdena var för sig, utan tydlig koppling till hur insatserna ska gynna de prioriterade grupperna.
- För att följa upp effekterna för barn, unga, äldre, personer med funktionsvariation och utsatta grupper krävs:
 - En ordentlig inventering och analys av hur dessa grupper påverkas av planens riktlinjer.
 - Tydligare indikatorer och mått som visar utveckling över tid.

2. Skapa jämlika möjligheter till liv och rörelse

- Planens första målområde är detaljerat, men övriga delar behöver samma ambitionsnivå för att skapa balans.
 - Alternativt bör målområde 1 förkortas för en mer jämn och övergripande struktur.
- Underlätta för kortare resor genom att:
 - Planera för lokala aktiviteter och mötesplatser i närområdet.
 - Främja gång- och cykelvägar samt trygg och inkluderande offentlig miljö.
 - Skapa fritidsmiljöer nära bostäder, vilket också underlättar föräldrars livspussel.
- Utveckla kollektivtrafiken så att den fungerar både i stad och på landsbygd:
 - T.ex. genom flexibla lösningar med mindre fordon där behovet är lägre.

3. Värna om infrastruktur för föreningslivet

Forskning (t.ex. SpaceScape/RF-SISU 2025) visar att nybyggda områden ofta har sämre tillgång till idrottsplatser och andra mötesplatser. Det behövs mer strukturerad planering för social infrastruktur. Vi föreslår därför att:

- Samlingslokaler, idrottsplatser och föreningslokaler ges ökad uppmärksamhet i detaljplaner och vid nybyggnation.
- Planen kompletteras med mått på hur många invånare varje anläggning förväntas kunna ta emot, inte bara geografisk närhet.
- Allmännyttiga lokaler och utrymmen bör återigen planeras in i bostadsområden, som tidigare när föreningslokaler byggdes in i flerbostadshus.
- Det görs inventeringar av offentliga lokaler som inte används.
- Det skapas incitament för föreningar att samverka kring lokalnyttjande, t.ex. genom samverkansmodeller eller samordnad bokning.

Avslutningsvis

För att lyckas med visionen om ett Halland där människor trivs, kan ta sig fram och där vi tar hand om både varandra och miljön, behöver fler samhällsaktörer involveras. Studieförbunden, liksom övriga delar av den idéburna sektorn, vill vara en konstruktiv kraft i det arbetet – inte bara som mottagare av beslut, utan som medskapande parter i planeringen. Vi noterar att vare sig folkbildning eller studieförbund nämns, att föreningslivet nämns vid ett (sic) tillfälle. Idéburen sektorn nämns först som en av ”ett flertal intressenter med direkt och indirekt påverkan på planens genomförande”. Det är ett kraftigt förminskande av idéburens sektors betydelse för samhällets utveckling (även den fysiska) som vi antar beror mer på förbiseende och avsikter som inte nått fram till oss som läsare än något annat.

Vänligen,
HALLANDS BILDNINGSFÖRBUND

Björn Lind
länsbildningskonsulent